

UZASADNIENIE do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 28 lutego 2023 roku
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000
Adelina PLH060084

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185, 2375) sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 sporządza plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- 1) opis granicy obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikacje istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt i roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a. ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b. monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c. uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowania ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województwa oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru (art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody).

Tryb sporządzania projektu planu i zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z 2017 r. poz. 2310).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzeniem tego projektu oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z DYREKTYWY RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.U.E.L.206/7 z dnia 22 lipca 1992 r.) i zatwierdzony jako obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) w 2011 r. Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy Dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2010) 9669) (Dz.U.U.E.L.2011.33.146 z dnia 8 lutego 2011 r.). Obecnie status prawny obszaru określa Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2022/231 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia piętnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny – (notyfikowana jako dokument nr C(2022) 854) Dz. U. UE L2022.39.14 z dnia 21 lutego 2022 r.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Natura 2000 Adelina PLH060084 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.) oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 186, z 2017 r. poz. 2310).

Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Adelina PLH060084, pod względem podziału fizyczno-geograficznego (GDOŚ 2016) położony jest w prowincji Wyżyny Ukrainińskiej, podprowincji Wyżyny Wołyńsko-Podolskiej, makroregionie Wyżyny Wołyńskiej i mezoregionie Kotliny Hrubieszowskiej.

Obszar położony jest w obrębie gmin Mircze i Tyszowce, zajmując powierzchnię 483,73 ha. Centralną część obszaru zajmują tereny leśne w większości będące w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Mircze (149,16 ha). W południowej i północnej części obszaru występują tereny otwarte, w których dominują łąki oraz nieużytki.

Obszar Adelina PLH060084 zlokalizowany jest w obrębie Ostoi Tyszowieckiej PLB060011 – obszaru specjalnej ochrony ptaków. Jest on również częścią korytarza ekologicznego, istotnego dla migracji fauny między obszarami w sieci Natura 2000 (Korytarz Południowo-Centralny „Lasy Roztocza - Dolina Bugu” GKPdC-2B).

Jest to teren o mało urozmaiconej rzeźbie terenu i małych wysokościach względnych mieszczących się w zakresie 196 -215 m n. p. m. Obszar znajduje się w sąsiedztwie doliny rzeki Huczwy, bezpośredniego dopływu Bugu. W jego obrębie znajduje się sieć drożnych rowów melioracyjnych oraz położony w centralnej części kompleks stawów hodowlanych.

Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych (dokumentacja sieci Natura 2000, zawierająca zakres zgodny ze stosowanymi decyzjami wykonawczymi Komisji Europejskiej) obszar Natura 2000 Adelina PLH060103 został wyznaczony dla ochrony następujących siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin oraz zwierząt:

- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- 1617 starodub łąkowy *Angelica palustris*
- 1902 obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*
- 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*
- 6177 modraszek telejus *Phengaris telejus*
- 5339 różanka *Rhodeus amarus*
- 1014 poczwarówka zwięzona *Vertigo angustior*

Kody zostały zaczerpnięte z portalu Eionet będącego oficjalnym partnerem Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) http://bd.eionet.europa.eu/activities/Natura_2000/reference_portal.

Założeniem do opracowania planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz.U.UE.L92.206.7, Dz.U.UE-sp.15-2-102 ze zm.).

Plan zadań ochronnych został opracowany w ramach projektu „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” POIS.02.04.00-00-0193/16, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W ramach prac nad projektem planu została sporządzona dokumentacja planu zadań ochronnych, której wykonawcą była firma „Żbik” Konrad Kata z siedzibą w Kolbuszowej. Wyniki prac eksperckich posłużyły do przygotowania niniejszego zarządzenia.

Przedmiotowy plan zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Plan zadań ochronnych został sporządzony dla całego obszaru Natura 2000 Adelina PLH060084, gdyż nie stwierdzono okoliczności, o których mowa w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) dla obszaru, ani jego części nie ustanowiono planu ochrony,
- 2) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy, rezerwat przyrody lub park krajobrazowy, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 3) na terenie obszaru nie znajduje się park narodowy lub rezerwat przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody,
- 4) obszar nie pokrywa się w całości lub w części z obszarem nadleśnictwa, dla którego ustanowiono plan urządzenia lasu uwzględniający zakres, o którym mowa w ust. 10,
- 5) obszar nie znajduje się na obszarach morskich.

Przebieg granic obszaru w postaci mapy przedstawiono w załączniku nr 2, oraz opisano w załączniku nr 1 w oparciu o punkty węzłowe, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, tj. układzie współrzędnych, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz.U. z 2012 r. poz. 1247, z 2019 r. poz.2494).

Jednym z elementów prac związanych z opracowaniem planu zadań ochronnych było zidentyfikowanie zagrożeń istniejących i potencjalnych (załącznik nr 3) mogących oddziaływać negatywnie na stan zachowania przedmiotów ochrony obszaru:

- Do głównych zagrożeń istniejących dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) należy usuwanie martwych i umierających drzew a także rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych.
- Dla siedliska przedmiotu ochrony 1617 starodub łąkowy *Ostericum palustre* także zidentyfikowano zagrożenia w postaci problematycznych gatunków rodzimych i obcych gatunków inwazyjnych. Bezpośredni wpływ na to ma kolejne istotne zagrożenie związane z zaniechaniem/brakiem koszenia.
- Dla 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius* Koszenie/brak koszenia, intensywne koszenie lub intensyfikacja, niedostosowany termin koszenia przyczynia się do braku możliwości rozwoju tych przedmiotów ochrony. Wśród

ważnych istniejących zagrożeń dla wspomnianych przedmiotów ochrony znalazły się także ewolucja biocenotyczna, sukcesja, usuwanie (zamiana) trawy pod grunty orne, czy zalesianie terenu.

- Dla 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*, 5339 Różanka *Rhodeus amarus* zagrożenia istniejące to przede wszystkim Eutrofizacja (naturalna), drapieźnictwo, kłusownictwo. Jako potencjalne zagrożenia wymienia się: zasypywanie terenu, melioracje, osuszanie czy zaniechanie gospodarki wodnej co wpływa na wysychanie cieków oraz problemy z retencjonowaniem wody w stawach a to zmniejsza powierzchnię dostępnego siedliska gatunku.
- Do zagrożeń potencjalnych dla 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* wymienia się zmiana składu gatunkowego, gdzie nadmierny rozwój warstwy krzewów prowadzi do zwiększenia zacieniania i tym samym ustępowania gatunku oraz plądrowanie stanowisk roślin.
- Potencjalne zagrożenia dla 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, 6177 Modraszek telejus *Phengaris teleius* to Zasypywanie terenu, nieprzemyślane zabiegi melioracyjne, które mogą prowadzić do osuszania lub zalewania siedlisk.

Cele działań ochronnych określone zostały dla poszczególnych wskaźników przedmiotów ochrony wskazanych w SDF (załącznik nr 4).

- Zgodnie z monitoringiem siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum* (Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. GIOŚ cz.IV Warszawa 2015) za istotne cele działań ochronnych uznano:
 1. Zachowanie siedliska w obszarze na powierzchni 160,34 ha.
 2. Zachowanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie; Ekspansywne gatunki rodzime w runie; Struktura pionowa i przestrzenna roślinności na 70% powierzchni siedliska; Naturalne odnowienie drzewostanu: Gatunki obce w drzewostanie; Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna.
 3. Utrzymanie siedliska odpowiadające ocenie U1 w zakresie wskaźników: Struktura pionowa i przestrzenna roślinności na 30% powierzchni siedliska, charakterystyczna kombinacja florystyczna, wiek drzewostanu, martwe drewno i martwe drewno wielkometryrowe oraz mikrosiedliska drzewne na całej powierzchni siedliska.

Cele działań ochronnych szczegółowo opisano w zał. nr 4 zarządzenia.

- Zgodnie z monitoringiem siedliska przedmiotu ochrony 1617 Starodub łąkowy *Ostericum palustre* (Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. GIOŚ cz.II Warszawa 2012; z modyfikacją metodyki z 2015 r.) za istotne cele działań ochronnych uznano:
 1. Zachowanie siedliska gatunku w obszarze na poziomie 8,12 ha.
 2. Zachowanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników:
 - liczba osobników, liczba osobników generatywnych (dotyczy 77% powierzchni siedliska gatunku);
 - stwierdzone choroby, pasożyty, powierzchnia potencjalnego siedliska, zwarcie drzew i krzewów, gatunki obce, inwazyjne, ocienienie przez drzewa, rośliny zielne na 100% powierzchni siedliska.
 3. Utrzymanie stanu siedliska gatunku na poziomie U1 w zakresie wskaźników: fragmentacja siedliska oraz gatunki ekspansywne na 100% powierzchni siedliska.
 4. Poprawa wskaźników: wołok (martwa materia organiczna), miejsca do kiełkowania, uwodnienie terenu (wilgotność podłoża) z oceny U2 do U1 na 100% powierzchni siedliska gatunku.

- Zgodnie z monitoringiem siedliska przedmiotu ochrony 1902 Obuwik pospolity *Cypridium calceolus* (Monitoring gatunków roślin. Przewodnik metodyczny. GIOŚ cz.I Warszawa 2010; z modyfikacją metodyki z 2015 r.)– cele działań ochronnych to:
 1. Zachowanie siedliska gatunku w obszarze na poziomie 1,52 ha.
 2. Zachowanie siedliska na poziomie FV w zakresie wskaźników: liczba pędów generatywnych, obecność siewek, efektywność zapylania, fragmentacja siedliska, wysokie byliny/gatunki ekspansywne konkurencyjne, wojłok (martwa materia organiczna) oraz miejsca do kiełkowania na 100% powierzchni siedliska.
 3. Utrzymanie wskaźnika ocienienie i wysokość runi na poziomie U1 na całej powierzchni siedliska gatunku.
- 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*:
 1. Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie 37,70 ha
 2. Poprawa zagęszczenia powyżej 10 os/m² na powierzchni siedliska gatunku - co odpowiada ocenie FV wskaźnika „zagęszczenie”.
 3. Utrzymanie otwartej powierzchni na siedlisku gatunków powyżej 60% - co odpowiada ocenie FV wskaźnika „stopień zarośnięcia”.
 4. Utrzymanie gruntu wyraźnie wilgotnego, w którym woda nie pojawia się naciśnięciu lub mokrego, w woda pojawia się po naciśnięciu na powyżej 80% powierzchni siedliska – co odpowiada ocenie FV wskaźnika „stopień wilgotności”.
 5. Zachowanie ciągłości siedliska, stanowiącego jeden niepofragmentowany płat (co odpowiada ocenie FV wskaźnika „fragmentacja siedliska”) na co najmniej 50% powierzchni siedliska.
- 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* jako cele działań ochronnych uznano:
 1. Zachowanie areалу siedliska gatunku w obszarze na poziomie 34,27 ha.
 2. Utrzymanie występowania gatunku na co najmniej 2 stanowiskach w obszarze.
- 6177 Modraszek telejus *Phengaris telejus*:
 1. Zachowanie areálu siedliska gatunku w obszarze na poziomie 34,13 ha.
 2. Utrzymanie występowania gatunku na co najmniej 2 stanowiskach w obszarze.
 3. Utrzymanie liczebności gatunku w przedziale 10-20 os./100 m co odpowiada ocenie U1 na 77% powierzchni siedliska dla wskaźnika „indeks liczebności” oraz poprawa tego wskaźnika z U2 na U1 na pozostałej części siedliska gatunku w obszarze.
 4. Zachowanie odległości do najbliższego stanowiska < 1 km co odpowiada ocenie FV dla wskaźnika „izolacja” na całej powierzchni siedliska gatunku.
 5. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV w zakresie: dostępności roślin żywicielskich >20%, dostępności mrówek gospodarzy >50% oraz zarastanie ekspansywnymi bylinami <25 % zarastanie przez drzewa i krzewy <25% na 77% powierzchni siedliska oraz poprawa tego stanu siedliska w zakresie tych parametrów z U2 na U1 na pozostałej części.
- 6179 Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*:
 1. Zachowanie areálu siedliska gatunku w obszarze na poziomie 34,13 ha.
 2. Utrzymanie występowania gatunku na co najmniej 2 stanowiskach w obszarze.
 3. Utrzymanie liczebności gatunku w przedziale >10 os./100 m co odpowiada ocenie FV na 77% powierzchni siedliska dla wskaźnika „indeks liczebności” oraz poprawa tego wskaźnika z U2 na U1 na pozostałej części siedliska gatunku w obszarze.
 4. Zachowanie odległości do najbliższego stanowiska < 1 km co odpowiada ocenie FV dla wskaźnika „izolacja” na całej powierzchni siedliska gatunku.
 5. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie FV w zakresie: powierzchnia > 1ha, dostępności roślin żywicielskich >20%, dostępności mrówek gospodarzy >50% oraz

zarastanie ekspansywnymi bylinami <25 % zarastanie przez drzewa i krzewy <25% na 77% powierzchni siedliska oraz poprawa tego stanu siedliska w zakresie tych parametru dostępności roślin żywicielskich z U2 na U1 na pozostałej części.

- 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*:
 1. Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie 7,58 ha.
 2. Utrzymanie co najmniej 4 stanowisk gatunku w obszarze.
 3. Utrzymanie siedlisk w obszarze, których ocena stanu wg wskaźników PMS wyniesie nie mniej niż 6 pkt.
- 5339 Różanka (*Rhodeus amarus*) – cele działań ochronnych to
 1. Utrzymanie co najmniej 1 stanowiska gatunku w obszarze.
 2. Utrzymanie co najmniej obecnej oceny U1 wskaźnika w obrębie populacji tj względna liczebność 0,005-0,01; struktura wiekowa 5-25%; udział gatunku w zespole ryb i minogów - 0,5-20% gatunku w obszarze.
 3. Utrzymanie co najmniej obecnej oceny U1 wskaźnika odnośnie siedliska tj. właściwego stanu ekologicznego wód.

Biorąc pod uwagę postawione cele działań ochronnych zaplanowano obligatoryjne i fakultatywne działania ochronne (załącznik nr 5).

Po dokonaniu analizy wskaźników monitoringu siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin oraz zwierząt ocenianych w obszarze stwierdzono, że w okresie obowiązywania PZO (10 lat) nie ma możliwości osiągnięcia oceny FV. Wynika to z faktu, iż osiągnięcie oceny FV wskaźników jest silnie uzależnione od przebiegu procesów biologicznych (np. martwe drewno, wiek drzewostanu).

A. Działania dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków:

Dla siedliska 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny będącego przedmiotem ochrony wskazano:

- Zwiększenie zasobów martwego drewna. Pozostawianie do naturalnego rozpadu części drzew martwych i zamierających oraz drzew biocenotycznych.
- Urozmaicenie struktury wiekowej – zapewnienie udziału >50% drzew w wieku powyżej 80 lat.

Dla gatunku 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus* będącego przedmiotem ochrony wskazano:

- Usunięcie około 20% krzewów z siedliska gatunku w sezonie jesienno-zimowym (październik-luty) co 5 lat.

B. Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania

- W stosunku do przedmiotu ochrony 1617 Starodub łąkowy *Ostericum palustre* zaplanowano działania obligatoryjne, priorytetowe polegające na zachowanie siedliska gatunku poprzez użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe.
- Działanie obligatoryjne dotyczące przedmiotu ochrony 1014 Poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*) to odstąpienie od zaorywania, zalesiania, niwelowania i zmiany przeznaczenia terenu. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Natomiast działania fakultatywne dla tego przedmiotu ochrony to:
 - ✓ Koszenie/ścinanie z wywiezieniem biomasy
 - ✓ Ograniczenie ekspansji trzciny
 - ✓ Utrzymanie prawidłowego poziomu wilgotności gruntu

- 1060 Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*) jako działania obligatoryjne zaplanowano zachowanie siedliska gatunku poprzez użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe. Jako działania fakultatywne przedstawiono użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.
- Dla 1059 Modraszek telejus (*Phengaris telejus*) oraz 1061 Modraszek nausitous (*Phengaris nausithous*) zaproponowano działania wspólne dla obu współwystępujących ze sobą gatunków. Wskazując jako działania obligatoryjne na zachowanie siedliska gatunku poprzez użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe oraz zachowanie osłony z drzew i krzewów tworzących funkcje wiatrochronną w sąsiedztwie stanowisk. Użytkowanie siedliska powinno być zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska gatunków.
- W stosunku do przedmiotu ochrony 1188 kumak nizinny *Bombina bombina* zaleca się zachowanie dotychczasowych metod gospodarowania na stawach oraz na zbiorniku wodnym, a w przypadku przedmiotu ochrony 5339 różanka *Rhodeus amarus* dodatkowo retencję wody w stawach oraz ekstensywny chów karpia.

Planowany jest monitoring stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych:

- ✓ Dla siedliska 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) zgodnie z metodyką GIOŚ, jeden raz w trakcie obowiązywania PZO
- ✓ Dla przedmiotów ochrony 1617 starodub łąkowy (*Ostericum palustre*), 1902 Obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, 1014 Poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, 1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*, 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*, 6177 modraszek telejus *Phengaris telejus*, 6179 modraszek nausitous *Phengaris nausithous*, 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*, 5339 różanka *Rhodeus amarus* w oparciu o metodykę PMS GIOŚ dwukrotnie w trakcie obowiązywania PZO, co 5 lat.

Autorzy dokumentacji nie wskazują na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony, proponują natomiast zmienić zapisy w SDF. Zmiany miałyby dotyczyć uaktualnienia powierzchni siedlisk przyrodniczych, wielkości populacji zweryfikowanych przedmiotów ochrony, uwzględnienia nowego przedmiotu ochrony 1016 Poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana* a także wprowadzenia szeregu nowych zagrożeń. Na podstawie otrzymanych raportów i dokumentacji Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zamierza złożyć wnioski o aktualizację Standardowego Formularza Danych.

W przedstawionej przez autorów dokumentacji stwierdzono także, że warto dokonać korekty zmiany granic obszaru Natura 2000 Adelina PLH060084. Procedowana jest zmiana granicy obszaru. W oparciu o uchwałę Nr 9 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M. P. poz. 111) propozycja zmiany granic obszaru została przekazana do Komisji Europejskiej. Do terenów proponowanych do włączenia w granice obszaru zastosowanie ma art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

Plan zadań ochronnych nie zawiera wskazań do zmian zapisów w dokumentach planistycznych. Sporządzenie planu ochrony dla obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie obwieszczeniem znak WPN.6320.8.1.2017.WE z dnia 23 listopada 2017 r., zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla ww. obszaru Natura 2000 oraz możliwości złożenia uwag i wniosków do założeń przedmiotowego dokumentu.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele podmiotów reprezentujących kluczowe grupy interesu, czyli: administracji publicznej, placówek naukowych, organizacji pozarządowych oraz osób prywatnych, których działalność może być w jakikolwiek sposób powiązana z obszarem tj.: Urząd Gminy Mircze, Urząd Miejski w Tyszowcach, Starostwo Powiatowe w Hrubieszowie, Starostwo Powiatowe w Tomaszowie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Nadleśnictwo Mircze, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Hrubieszowie, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Lubelski Oddział Regionalny, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie, Właściciele nieruchomości położonych w granicach obszaru Natura 2000, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie.

W trakcie procesu planistycznego przeprowadzono trzy spotkania dyskusyjne. Spotkanie pierwsze miało miejsce 5 grudnia 2017 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Mirczu. Celem pierwszego spotkania było zapoznanie członków Zespołu z problematyką ochrony przyrody, w tym w obszarach Natura 2000, przybliżenie przedmiotów ochrony i ich zagrożeń w obszarze Natura 2000 PLH060084 Adelina, procedury procesu planistycznego oraz zasad udziału w procesie planistycznym członków Zespołu Lokalnej Współpracy. Scharakteryzowano obszar w zakresie przebiegu granic, zwrócono uwagę na rolę lokalnych społeczności oraz tradycyjnego sposobu gospodarowania w utrzymaniu różnorodności gatunkowej i poinformowano o dostępnych źródłach informacji o obszarach Natura 2000. Drugie spotkanie zespołu miało charakter wizji terenowej w obszarze i odbyło się w dniu 28 sierpnia 2020 roku. Celem spotkania było przedstawienie wyników prac nad Planem, ocena stanu przedmiotów ochrony, propozycje zapisów projektu PZO, dyskusja nad propozycjami zapisów w projekcie PZO. Trzecie spotkanie odbyło się w dniu 10 czerwca 2022 r. w Mirczu. Na spotkaniu przedstawiono zapisy projektu zarządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Adelina oraz dokonano końcowych ustaleń i uzgodnień. Spotkania odbyły się z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, biorącego udział w tworzeniu dokumentacji do planu zadań ochronnych.

Obwieszczeniem z dnia 19 lipca 2022 r. znak: WPN.6320.11.9.2022.MOK Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1,2,3,4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), i w związku z art. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.)

Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej tj. Gazecie Wyborczej w dniu 19 lipca 2022 r. Obwieszczenie zostało również wywieszane na tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie w dniach 19.07 – 19.08.2022 r. oraz Urzędu Gminy Mircze w dniach 20.07 – 10.08.2022 r. i Urzędzie Miejskim w Tyszowcach w dniach 20.07 – 11.08.2022 r.

Podmioty zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Począwszy od dnia 20 lipca 2022 r. na tym etapie nie wpłynęły uwagi i wnioski do ww. dokumentu.

Regionalna Rada Ochrony Przyrody, na podstawie art. 91 ust.3 pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zaopiniowała pozytywnie Uchwałą nr 2/2022 z dnia 12 października 2022 roku projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Adelina PLH060084.

Projekt zarządzenia został uzgodniony na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) przez Wojewodę Lubelskiego pismem z dnia 23 listopada 2022 r., znak PN-I.0522.59.2022.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie w okresie 10 lat zostanie pokryty przez Nadleśnictwo Mircze w ramach działalności własnej, przez właścicieli lub użytkowników gruntu bez konieczności ponoszenia kosztów, bądź zaleca się aby zadania realizować w ramach płatności za dostępne pakiety rolno-środowiskowo-klimatyczne zgodnie z dofinansowaniem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Jedynie działania ochronne dla przedmiotu ochrony 1014 poczwarówka zwężona to koszt ok. 17tyś zł/ha/rok. Koszt działań z zakresu monitoringu stanu ochrony siedlisk szacunkowo wyniesie około 40 tys. zł. Koszty realizacji działań przewidzianych w planie będą pokrywane z funduszy celowych pozyskanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Niniejszy akt normatywny nie zawiera zapisów mogących skutkować wpływem na rynek pracy, nie wpływa na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, nie wpływa także na sytuację i rozwój regionalny.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

dr inż. Arkadiusz Iwaniuk

